

**ORIENTARI NAȚIONALE
PRIVIND COORDONAREA ȘI IMPLEMENTAREA
INVESTIȚIILOR TERITORIALE INTEGRATE (ITI)
PENTRU PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027***

* Document aprobat prin Decizia Comitetului pentru Coordonarea Investițiilor Teritoriale Integrate din data de 6 martie 2024

CUPRINS

1. CONTEXT	5
2.1. Instrumentul ITI la nivelul Politicii de Coeziune	5
2.2. Experiența ITI în România 2014-2020	5
2.3. Abordarea ITI 2021-2027 - reflectarea ITI în documentele programatice 2021-2027..	6
2.4. Posibilitatea instituirii de noi Strategii ITI	8
2. STRUCTURA DE GUVERNANȚĂ ITI.....	10
3.1. Cadrul legal de constituire a ITI.....	10
3.2. Organizarea Asociațiilor ITI incluse în Acordul de Parteneriat 2021-2027	10
3.3. Asigurarea parteneriatului la nivelul structurii de guvernanză	12
3.4. Evitarea conflictului de interese.....	12
3. ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ASOCIAȚIEI ITI.....	13
4.1. Organele de conducere și control financiar	13
4.2. Structura tehnică a Asociației	14
4. ELEMENTE CHEIE ALE MECANISMULUI ITI	18
5. MECANISMUL DE COORDONARE ITI.....	24
6.1 Comitetul pentru Coordonarea ITI (CC ITI).....	25
6.2 Grupul de lucru tehnic pentru implementarea ITI	25
6.3 Atribuțiile instituțiilor coordonatoare: MIPE, MDLPA, MADR, SGG	26
6.4. Autoritățile de Management	27
6. COMUNICARE	27

INTRODUCERE

Având în vedere:

- Regulamentul (UE) 1060/2021 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize,
- REGULAMENTUL DELEGAT (UE) nr. 240/2014 AL COMISIEI din 7 ianuarie 2014 privind Codul european de conduită referitor la parteneriat, în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene
- Acordul de Parteneriat 2021-2027 aprobat prin DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A COMISIEI din 25.7.2022 de aprobare a acordului de parteneriat cu România CCI 2021RO16FFPA001
- Ordonanța de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ
- Ordonanța nr. 26 din 30 ianuarie 2000 cu privire la asociații și fundații
- LEGEA nr. 176 din 18 august 2020 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2020 privind unele măsuri financiare în vederea implementării proiectelor de infrastructură fazate din perioada de programare 2007-2013, finanțate din fondurile Uniunii Europene aferente perioadei de programare 2014-2020
- LEGEA nr. 302 din 16 decembrie 2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2020 privind unele măsuri financiare în vederea implementării proiectelor de infrastructură fazate din perioada de programare 2007-2013, finanțate din fondurile Uniunii Europene aferente perioadei de programare 2014-2020,

Prezentul document ORIENTĂRI NAȚIONALE PRIVIND COORDONAREA ȘI IMPLEMENTAREA INVESTIȚIILOR TERITORIALE INTEGRATE (ITI) PENTRU PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027, denumit în continuare Orientări, se adresează atât instituțiilor și organizațiilor implicate în gestionarea instrumentului privind Investițiile Teritoriale Integrate (ITI), cât și altor actori relevanți, după cum urmează:

1. Autorități cu rol de coordonare la nivel național:
 - a) Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE)
 - b) Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA)
 - c) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR)
 - d) Secretariatul General al Guvernului (SGG)
2. Autoritățile de management ale programelor 2021-2027;
3. Structuri locale de guvernare: Asociația de Dezvoltare Teritorială Integrată/ Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADTI ITI/ ADI ITI), denumite în continuare Asociația ITI.
4. Actori locali:

- a) autoritățile administrației publice locale: consiliile locale și consiliile județene;
- b) primăriile comunelor, orașelor, municipiilor, subdiviziunilor administrativ-teritoriale;
- c) mediul academic;
- d) societatea civilă și organizații locale;
- e) mediul privat.

Prin aceste *Orientări* sunt stabilite rolurile și atribuțiile structurilor implicate în utilizarea instrumentului ITI la nivelul Strategiilor Teritoriale Integrate, precum și fluxurile procedurale pe parcursul selectării, contractării, implementării și monitorizării proiectelor finanțate prin Programele 2021-2027 în vederea atingerii obiectivelor Strategiilor de Dezvoltare Teritoriale integrate vizate.

Documentul prezintă totodată cadrul de coordonare a Investițiilor Teritoriale Integrate și rolurile instituționale în procesul de implementare și monitorizare a ITI, inclusiv mecanismul propus pentru instituirea de noi ITI, în condiții de transparență și tratament egal.

1. CONTEXT

2.1. Instrumentul ITI la nivelul Politicii de Coeziune

Conform articolelor 28-30 din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a dispozițiilor comune (RDC)[†], **investiția teritorială integrată (ITI)** reprezintă un instrument complex de sprijin a dezvoltării teritoriale integrate, care contribuie la implementarea unor **strategii de dezvoltare teritorială sau locală** aferente unui teritoriu desemnat, în cadrul cărora finanțarea intervențiilor se asigură din mai multe fonduri, sau mai multe programe, sau mai multe priorități ale aceluiași program, statul membru asigurând coerența și coordonarea între fondurile în cauză.

Elementele cheie ale unui ITI sunt:

- a) un teritoriu desemnat (o zonă geografică vizată de strategie);
- b) o analiză a nevoilor de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu;
- c) o descriere a implicării partenerilor în pregătirea și implementarea strategiei;
- d) o abordare integrată a acțiunilor care urmează să fie implementate, care să răspundă nevoilor de dezvoltare identificate și potențialului zonei;
- e) existența unor mecanisme de guvernare pentru gestionarea ITI.

Strategiile teritoriale presupun asumarea responsabilității privind gestionarea acestora din partea autorităților sau organismelor teritoriale competente și, prin urmare, asigurarea unor mecanisme de guvernare adecvate.

2.2. Experiența ITI în România 2014-2020

În perioada de programare 2014-2020, România a aplicat instrumentul ITI pentru implementarea *Strategiei integrate de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării*.

Implementarea instrumentului ITI în **Delta Dunării** a fost un exercițiu de pionierat, prin participarea tuturor celor 7 Programe Operaționale aferente Politicii de Coeziune, precum și a Programului Național de Dezvoltare Rurală, în sprijinul implementării *Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării* prin intervenții integrate și complementare, ceea ce a ridicat numeroase provocări atât din perspectiva intervențiilor integrate, cât și a participării mai multor Programe în implementare. Din lecțiile învățate din implementarea ITI - Delta Dunării, a rezultat că sunt necesare următoarele:

- a) asigurarea unei delimitări clare a rolului și responsabilităților ADI ITI în raport cu Autoritățile de Management și structurile de coordonare a mecanismului ITI;
- b) nevoia unui mecanism/a unei metodologii de identificare și selecție a investițiilor integrate la nivelul strategiei, care se completează unele pe altele pentru a

[†] REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

rezolva o problemă teritorială (clustere de investiții sinergice); creșterea gradului de integrare la nivel de proiect prin identificarea și prioritizarea a cât mai multor intervenții/proiecte care contribuie la mai mult de un domeniu de investiții din strategie;

- c) o mai bună calibrare a resurselor ITI planificate în programe, cu luarea în considerare a proiectelor prioritare din Strategie;
- d) existența unei metodologii clare/sistematice privind verificarea contribuției proiectelor ITI la realizarea obiectivelor strategiei ITI, dezvoltarea zonei vizate și respectarea tuturor aspectelor legate de sustenabilitatea investițiilor și menținerea investiției în zona beneficiară-î;
- e) asigurarea corelării între criteriile de selecție a proiectelor ITI la nivelul programelor de finanțare, criteriile de prioritizare stabilite la nivelul Strategiei ITI și criteriile de verificare a conformității utilizate de ADI ITI;
- f) definirea adecvată a rolului ADI ITI în procesul de monitorizare a proiectelor/relația cu beneficiarii/raportarea indicatorilor și a stadiului fizic - financiar.
- g) corelarea tuturor documentelor strategice incidente zonei astfel încât toate strategiile și planurile de acțiune care prevăd intervenții asupra zonei să fie complementare/corelate.

2.3. Abordarea ITI 2021-2027 - reflectarea ITI în documentele programatice 2021-2027

Prin Anexa D a Raportului de Țară 2019, Comisia Europeană a recomandat continuarea utilizării ITI pentru Delta Dunării (ca zonă cu importanță deosebită pentru mediu), cât și pentru Valea Jiului (regiune minieră vizată de reconversia economică).

Pornind de la nevoia de sprijin și a altor inițiative locale, ca parte a elaborării Acordului de Parteneriat 2021-2027, analiza oportunității utilizării instrumentului ITI pentru perioada 2021-2027 s-a extins și asupra altor microregiuni, așa cum acestea erau prevăzute în cadrul Legii 176/2020 prin care a fost instituit Programul-pilot de descentralizare pentru dezvoltare teritorială integrată.

Astfel, în procesul de elaborare a documentelor programatice privind prioritățile de investiții finanțate din fondurile aferente Politicii de Coeziune și Politicii Comune în domeniul Pescuitului, au fost efectuate analize privind includerea ITI-urilor stabilite prin legislația națională și au fost purtate negocieri cu Comisia Europeană pentru selectarea celor mai mature ITI-uri.

Pentru dezvoltarea strategiilor teritoriale, Regulamentul 1060/2021 privind Dispozițiile Comune prevede ca elemente minimale pentru Strategiile ITI atât analiza nevoilor de dezvoltare și a potențialului economic, social și de mediu, cât și descrierea abordării integrate pentru a răspunde nevoilor identificate (art. 29, alin. (1), lit. b) și c)). În vederea îndeplinirii acestor prevederi, o analiză a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor (SWOT) a fost luată în considerare ca fiind optimă pentru identificarea nevoilor și oportunităților ce vor fi adresate prin mecanismul ITI. Astfel, selecția noilor teritorii ITI s-a bazat pe identificarea elementelor specifice de mediu și cadru natural, profilul geografic al acestora, decalaje economice și demografice, prin

utilizarea unui Indice Compozit al Dezvoltării Locale (ICDL) - instrument creat pentru a surprinde aspectele referitoare la punctele tari și punctele slabe ale celor 5 noi teritorii desemnate ca zone ITI în România, conform Legii 176/2020. ICDL exprimă performanțele unui teritoriu din patru puncte de vedere: demografie, servicii sociale și infrastructură, economie și patrimoniu, prin utilizarea a 27 indicatori relevanți pentru 12 domenii, printre care: demografie și populație, locuire, educație, sănătate, transport, apă, energie, infrastructură turistică, forță de muncă, atractivitate economică, patrimoniu natural, patrimoniu cultural. Pentru fiecare indicator, au fost luate în considerare valorile medii din perioada 2014 - 2020.

Punctele tari și punctele slabe ale fiecărei microregiuni au fost identificate prin compararea scorurilor obținute pentru cele 4 dimensiuni, 12 domenii și 27 de indicatori cu media națională pentru a evalua nivelul de dezvoltare al fiecărei microregiuni raportat la media națională.

Având în vedere rezultatele analizei elementelor mai sus menționate, punctele tari, punctele slabe identificate, dar și elementele de oportunitate / potențial de dezvoltare economică autoritățile competente au considerat respectivele strategii ca fiind conforme cu prevederile Art. 29 din Regulamentul general.

Suținerea ITI în documentele programatice și finanțarea ITI prin Programele 2021-2027 a presupus un proces de consultare și acord prealabil din partea Comisiei Europene, în acord cu principiul gestiunii partajate a fondurilor aferente politicii de coeziune, (conform Art. 7 din Regulamentul (UE) nr. 1060/2021). Astfel, Comisia Europeană a recomandat implementarea a patru ITI, respectiv ITI Delta Dunării și ITI Valea Jiului - conform recomandărilor COM din Anexa D a Raportului de Țară 2019, și încă două cele mai mature ITI-uri dintre cele cinci definite de Legea 176/2020, cu implementarea, în paralel, a măsurilor necesare în vederea pregătirii celorlalte ITI-uri pentru perioada de programare post-2027. În acord cu gradul de dezvoltare a Strategiilor și de îndeplinire de către acestea a condițiilor din regulament, la nivelul Acordului de Parteneriat 2021-2027 a fost propusă utilizarea ITI pentru 4 teritorii cu caracteristici socio-economice particulare: **Delta Dunării, Valea Jiului, Microregiunea Țara Făgărașului și Moșii, Țara de Piatră.**

În cadrul procesului de programare, odată cu definitivarea Programelor 2021-2027 și în acord cu nevoile identificate la nivelul Strategiilor ITI, au fost propuse alocări dedicate în cadrul Programelor pentru acele intervenții relevante pentru Strategia ITI. Astfel, fiecare autoritate de management, împreună cu structura coordonatoare din cadrul MIPE au analizat posibilitățile de finanțare a ITI în baza strategiilor propuse de fiecare microregiune și în oglindă cu obiectivele specifice și acțiunile din fiecare program. Alocările au fost stabilite pe baza criteriilor reflectate în legea 176/2020, vizând populația și suprafața unităților teritoriale din zona ITI. Astfel, pentru cele 4 ITI-uri a fost aplicată o formulă obiectivă, prin raportarea populației și suprafeței fiecărei microregiuni la populația și suprafața totală a României, rezultând astfel un coeficient de alocare aferent fiecărui ITI. Acolo unde programul național sau regional permitea o abordare teritorială integrată, s-a aplicat acest coeficient, rezultând pentru fiecare acțiune și obiectiv specific o alocare dedicată pentru ITI-ul respectiv. Totodată, față de acest mecanism de bază, pentru ITI-urile Valea Jiului și Delta Dunării s-a aplicat suplimentar un coeficient strategic de majorare a alocării, în baza faptului că ele reprezintă ITI-uri asumate la nivel național și se regăsesc în recomandările specifice de țară din partea CE și a Consiliului European.

Alocarea dedicată pentru fiecare ITI a fost reflectată în Programe, în cadrul dimensiunii teritoriale. De asemenea, la capitolul/ secțiunea abordare teritorială din cadrul fiecărui obiectiv specific și a fiecărei acțiuni, este menționată o prevedere cu privire la alocarea dedicată unui ITI sau mai multor ITI-uri cu denumirea lor specifică.

Există programe care nu au alocat fonduri dedicate ITI sau programe care vor acorda puncte suplimentare pentru proiectele ITI la nivelul apelurilor de proiecte - ex. Programul Dezvoltare Durabilă.

Astfel, întreg procesul de selecție, aprobare și alocare a fondurilor dedicate intervențiilor ITI a fost unul transparent și conform cu prevederile Regulamentului (UE) 1060 /2021 și cu prevederile legislației naționale.

În acest context, finanțarea ITI este asigurată prin următoarele mecanisme:

- a) ***alocări indicative prestabilite și / sau apeluri dedicate*** în cadrul unor programe finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European + (FSE+) și Fondul pentru Tranziție Justă (FTJ) și anume: Programul Educație și Ocupare, Programul Incluziune și Demnitate Socială, Programul Sănătate, Programul Tranziție Justă, Programul Creștere Inteligentă, Cercetare și Digitalizare, Programul Regional Vest, Programul Regional Sud-Est;
- b) ***acordare de punctaj suplimentar în procesul de selecție:*** Programul Dezvoltare Durabilă, Programul Educație și Ocupare - prioritățile în domeniul Educației;
- c) ***alocare financiară indicativă în cadrul apelurilor pentru intervențiile care contribuie la strategiile ITI sprijinite din Fondul European pentru Afaceri Maritime, Pescuit și Acvacultură:*** Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027 (PAP)

Strategiile ITI pot beneficia totodată de finanțare, în sistem competitiv, și în cadrul celorlalte Programe din perioada 2021-2027, și în cadrul celorlalte priorități ale programelor menționate mai sus, precum și din alte surse de finanțare, în măsura în care se încadrează în obiectivele și condițiile de finanțare specifice.

Complementar, pentru asigurarea funcționării și a capacității administrative a ITI incluse în Acordul de Parteneriat, prin Programul Asistență Tehnică 2021-2027 a fost prevăzută finanțarea costurilor operaționale ale structurilor locale de guvernare ITI.

Este de menționat faptul că susținerea din PoAT a costurilor pentru operaționalizarea și funcționarea ADI ITI este posibilă numai după aprobarea instituirii mecanismului ITI pentru microregiunea în cauză prin includerea acesteia în Acordul de Parteneriat și demararea implementării acesteia.

2.4. Posibilitatea instituirii de noi Strategii ITI

Având în vedere evidențierea unor nevoi sporite de aplicare a instrumentului ITI și la nivelul altor zone din România, în vederea asigurării unei abordări integrate a nevoilor locale de dezvoltare și pentru a reduce decalajele între diferitele regiuni și categorii de teritorii, **oportunitatea promovării de noi strategii ITI rămâne deschisă.**

În acest sens, Programul Asistență Tehnică 2021-2027 oferă oportunitatea finanțării procesului de elaborare a noi Strategii ITI, în cadrul acțiunii dedicate: „Sprijin pentru elaborarea altor Strategii ITI și pentru operaționalizarea ADI ITI aferente”.

Pentru promovarea oricărei noi Strategii ITI, Comisia Europeană a recomandat să fie utilizat un instrument de evaluare și selecție adecvat, recomandând în acest sens ca punct de pornire Self-assessment Tool for Sustainable Urban Development strategies (<https://urban.jrc.ec.europa.eu/sat4sud/en>).

În acest context, la nivel național, prin constituirea Comitetului pentru Coordonarea ITI (CC ITI), în baza Deciziei Prim-Ministrului nr.118/2023, a fost instituit un **mecanism instituțional unitar care asigură cadrul necesar pentru ca finanțarea de noi Strategii / actualizarea de Strategii pentru ITI** care nu sunt incluse în Acordul de Parteneriat 2021-2027 să se realizeze în acord cu cerințele specifice din Regulamentul (UE) nr.1060/2021 și cu prevederile legislației naționale aplicabile.

La nivelul CC ITI s-a asigurat:

- a) derularea unui apel național de exprimare a interesului din partea microregiunilor pentru instituirea de noi ITI-uri;
- b) procesul de evaluare a propunerilor microregiunilor, în baza unei liste de verificare și a criteriilor de evaluare și selecție adoptate prin Decizie a CC ITI.

În urma aplicării mecanismului de evaluare și selecție la nivelul CC ITI au fost emise avizele CC ITI privind oportunitatea elaborării/actualizării Strategiilor ITI pentru microregiunile selectate în vederea includerii în Acordul de Parteneriat. Decizia emisă de CC ITI va reprezenta un criteriu de eligibilitate PoAT 2021-2027 pentru finanțarea elaborării/actualizării Strategiilor ITI care nu sunt incluse în Acordul de Parteneriat 2021-2027, iar finanțarea va fi făcută în limita fondurilor disponibile din PoAT.

Includerea la finanțare de noi strategii aferente investițiilor teritoriale integrate va fi posibilă în contextul rezultatelor evaluărilor intermediare realizate pentru fiecare Program, conform art. 18 (Evaluarea intermediară și cuantumul de flexibilitate) din Regulamentul UE 1060/2021, sau în perioada de programare post-2027. Astfel, performanța celor 4 ITI selectate la nivelul AP va constitui un reper pentru Comisia Europeană la momentul evaluării intermediare, în perspectiva continuării finanțării sau introducerii la finanțare a unor noi Strategii ITI.

Cheltuielile operaționale pentru noi ITI vor fi finanțate din PoAT 2021-2027 doar pentru acele ITI care, ulterior evaluării intermediare prevăzute de Regulamentul UE 1060/2021, vor fi incluse în Acordul de Parteneriat 2021-2027 și în programele subsecvente.

2. STRUCTURA DE GUVERNANȚĂ ITI

3.1. Cadrul legal de constituire a ITI

Conform legislației naționale în vigoare, respectiv OUG nr. 57/2019 privind codul administrativ și OG 26/2000 privind asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare, structurile de cooperare pentru utilizarea mecanismului ITI, pot fi înființate ca asociații de dezvoltare intercomunitare sau asociații, astfel:

- OUG nr. 57/2019 stabilește că unitățile administrativ-teritoriale au dreptul să coopereze și să se asocieze pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional, formând asociații de dezvoltare intercomunitară - ADI, cu personalitate juridică, de drept privat. Asociațiile de dezvoltare intercomunitară sunt persoane juridice de utilitate publică.

Modul de asociere, finanțare, organizare și funcționare al ADI este reglementat de OUG nr. 57/2019 la articolele 89-91.

Conform OUG 57/2019 - art. 91 (8) Dispozițiile codului administrativ privind asociațiile de dezvoltare intercomunitară se completează cu prevederile de drept comun ale OG 26/2000 privind asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare.

- OG 26/2000 prevede la articolul 1 alin. (1) dreptul persoanelor juridice care urmăresc desfășurarea unor activități de interes general sau în interesul unor colectivități, de a se constitui ca asociații sau fundații.

Sistemul de guvernanță ITI trebuie să asigure cadrul de cooperare între toți actorii locali vizati de Strategia de Dezvoltare Teritorială: reprezentanți ai administrației publice locale împreună cu cei ai societății civile, parteneri sociale, ONG etc. , în scopul reglementării, finanțării, monitorizării și coordonării în comun a Planului de acțiune al Strategiei ITI.

3.2. Organizarea Asociațiilor ITI incluse în Acordul de Parteneriat 2021-2027

3.2.1. ASOCIAȚII DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ conform prevederilor art. 5, lit i) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019:

- a) **Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară ITI - Delta Dunării (ADI ITI DD):** asociație cu personalitate juridică, de drept privat și de utilitate publică, constituită în conformitate cu prevederile Legii administrației publice locale nr.215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare, în scopul implementării mecanismului ITI pe raza de competență a celor 38 de Unități Administrativ Teritoriale (UAT) din Regiunea Sud-Est incluse în teritoriul vizat de Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării (SIDD-DD).

Membrii ADI ITI DD sunt:

- 2 consilii județene: Consiliul Județean Tulcea, Consiliul Județean Constanța
- un municipiu - Municipiul Tulcea

- 4 orașe: Babadag, Isaccea, Măcin, Sulina
 - 33 comune: dintre care 29 în județul Tulcea: Ceatalchioi, Pardina, Chilia Veche, C.A. Rosetti, Crișan, Maliuc, Sfântu Gheorghe, Murighiol, Mahmudia, Beștepe, Nufăru, Somova, Niculițel, Luncavița, Grindu, Valea Nucarilor, Sarichioi, Jurilovca, Ceamurlia de Jos, Mihai Bravu, Baia, I.C. Brătianu, Smârdan, Jijila, Văcăreni, Greci, Frecăței, Mihail Kogălniceanu, Slava Cercheză și 4 comune în județul Constanța: Mihai Viteazu, Istria, Săcele și Corbu

b) Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară (ADI) ITI Microregiunea Țara Făgărașului: asociație constituită în conformitate cu dispozițiile art. 89, 90 și 91 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 173 alin. 1 lit. f, al art. 182 și art. 196 alin. 1 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, în scopul implementării mecanismului ITI pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale cuprinse în Strategia de Dezvoltare Durabilă Integrată a Microregiunii Țara Făgărașului.

Membrii fondatori ADI ITI Microregiunea Țara Făgărașului sunt:

- 2 consilii județene: Consiliul Județean Brașov, Consiliul Județean Sibiu
- 33 UAT-uri: municipiul Făgăraș, orașul Victoria din județul Brașov și orașele Avrig și Tâlmaciu din județul Sibiu, precum și 27 comune, 19 dintre acestea din județul Brașov și 10 din Județul Sibiu (Regiunea Centru)

c) Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Moții, Țara de Piatră" (ADI MTP): persoană juridică de drept privat, non-politică, independentă, cu scop nepatrimonial, constituită în temeiul OG 26/2000 cu privire la asociații și fundații Asociație a autorităților locale din zona Țara Moților, în baza prevederii legale din OUG 57/2019, cu scopul de a crea cadrul de cooperare între unitățile administrativ-teritoriale din zona Țara Moților în vederea coordonării activităților de dezvoltare durabilă în următoarele domenii: infrastructură de transport, turistică și de agrement, turism, agricultură și creșterea animalelor, silvicultură, protecția mediului și biodiversitate, prezentarea culturii, artei și meșteșugurilor tradiționale, promovarea zonei ca destinație turistică și de investiții, sănătate și securitate prin facilitarea cooperării și schimbului de informații între furnizorii de astfel de servicii publice.

Sunt vizate 3 regiuni de dezvoltare: Centru (Alba), Vest (Arad și Hunedoara) și Nord-Vest (Bihor și Cluj).

Membrii ADI MTP sunt:

- 4 consilii județene: Consiliul Județean Alba, Consiliul Județean Bihor, Consiliul Județean Arad, Consiliul Județean Hunedoara
- 76 de UAT-uri din mediul urban și rural din 5 județe
 - Județul Alba: 23 de comune, 4 orașe (Oraș Abrud, Oraș Baia De Arieș, Oraș Câmpeni, Oraș Zlatna) și
 - Județul Arad: 9 comune, un oraș (Oraș Sebiș)
 - Județul Bihor: 8 comune, 2 orașe (oraș Stei, Oraș Vașcău)

- Județul Cluj: 13 comune
- Județul Hunedoara: 14 comune, un oraș (Oraș Geoagiu), un municipiu (Municipiul Brad)

2.2.2. ORGANIZAȚIE NON-GVERNAMENTALĂ - ASOCIAȚIE constituită în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații:

a) **Asociația de Dezvoltare Teritorială Integrată (ADTI) Valea Jiului:** organizație non-gvernamentală constituită în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, în scopul coordonării și asigurării implementării Strategiei de dezvoltare economică, socială și de mediu a Văii Jiului (în corelare cu ITI Valea Jiului), oferind sprijin pentru identificarea surselor de finanțare disponibile și promovarea proiectelor din regiune.

Membrii fondatori ADTI Valea Jiului sunt:

- a. Consiliul Județean Hunedoara.
- b. 6 UAT-uri urbane din Valea Jiului: municipiul Petroșani, orașul Petrila, orașul Aninoasa, municipiul Lupeni, municipiul Vulcan, orașul Uricani.
- c. 4 ONG-uri relevante pentru domeniile de interes ale ITI: domeniul social, economic, protecția mediului, dezvoltarea urbană.
- d. Universitatea din Petroșani.

3.3. Asigurarea parteneriatului la nivelul structurii de guvernanță

În scopul promovării principiului parteneriatului, conform prevederilor art. 29 alin. (1) lit. d) din Regulamentul (UE) 2021/1060, precum și în acord cu prevederile art. 28 privind implicarea partenerilor atât în pregătirea, cât și în implementarea strategiei, Structura locală de guvernanță ITI va asigura implicarea activă a tuturor factorilor interesați.

În acest sens, în cazul Asociațiilor ITI este necesară asigurarea unui mecanism de abordare participativă și implicarea actorilor locali prin cooptarea reprezentanților societății civile (ONG-uri reprezentative pentru domeniile vizate de Strategia ITI, asociații profesionale etc.) în structura asociației (prin lărgirea AGA) sau prin organizarea unei structuri parteneriale / Comitet Consultativ la nivelul căruia să se asigure parteneriatul cu societatea civilă în toate etapele de redactare, actualizare și implementare a Strategiei.

Operaționalizarea și funcționarea eficientă a structurii parteneriale vor reprezenta criterii de performanță urmărite pe parcursul implementării ITI la nivelul proiectelor de AT pentru asigurarea capacității administrative a ADI ITI.

3.4. Evitarea conflictului de interese

În vederea evitării conflictului de interese, la fiecare reuniune a structurilor de conducere, participanții sunt obligați să declare orice conflict de interese legat de subiectele de pe agendă / proiectele supuse discuției / prioritizării, iar în cazul unui astfel de conflict, reprezentantul în cauză se va abține de la vot.

3. ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ASOCIAȚEI ITI

4.1. Organele de conducere și control financiar

Organele asociației sunt:

- a) Adunarea generală;
- b) Consiliul Director;
- c) cenzorul sau, după caz, comisia de cenzori.

Conducerea Asociației este asigurată de către un Președinte, care este sprijinit în derularea activităților de un **aparat tehnic de specialitate**.

Fiecare Asociație are propriul statut și regulament de organizare și funcționare în care sunt descrise în detaliu organele de conducere și control financiar.

4.1.1. Adunarea Generală a Asociației (AGA)

1. Din adunarea generală fac parte toți membrii fondatori ai Asociației și membrii asociați.
2. Adunarea generală se întrunește de regulă trimestrial, dar cel puțin o dată pe an, la convocarea consiliului director sau ori de câte ori acest lucru este necesar, și adoptă hotărâri în conformitate cu statutul asociației.
3. Modalitatea de adoptare a hotărârilor, cvorumul necesar, modalitatea de întrunire, precum și eventuale majorități diferențiate în funcție de obiectul hotărârilor se stabilesc prin statutul Asociației.
4. Atribuțiile AGA sunt stabilite prin statutul asociației și includ, în mod obligatoriu, următoarele:
 - a) Avizează Strategia ITI și Planul de acțiuni, inclusiv versiunile actualizate ale acestora;
 - b) Avizează Rapoartele de evaluare ale implementării Strategiei ITI și eventuale propuneri de modificare;
 - c) Aprobă Lista intervențiilor integrate considerate prioritare în cadrul Strategiei ITI;
 - d) Aprobă lista proiectelor prioritare la nivelul apelurilor de proiecte dedicate, acolo unde aceasta este solicitată prin ghidurile solicitantului, cu respectarea încadrării acestora în alocările financiare aferente, sau după caz, în valoarea supracontractărilor recomandate de AM.

4.1.2. Consiliul Director

1. Consiliul director este organul executiv de conducere al instrumentelor ITI care asigură punerea în executare a hotărârilor AGA, fără personalitate juridică.
2. Consiliul director este constituit și funcționează pe principii partenoriale la nivelul mecanismului investițiilor teritorial integrate, în scopul coordonării activităților de elaborare și monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare durabilă al teritoriilor definite de investițiile teritorial integrate.

3. Consiliul director este alcătuit din reprezentanți ai membrilor fondatori și ai membrilor asociați.
4. Consiliul director alege un președinte, conform procedurii stabilite prin statutul Asociației.
5. În funcție de problematica supusă dezbaterii, la lucrările consiliului director pot participa, fără drept de vot, prefectii județelor pe teritoriul cărora este implementată ITI, reprezentanți ai consiliilor locale, municipale, orășenești și comunale de pe teritoriul ITI, ai instituțiilor și organizațiilor cu atribuții în domeniul dezvoltării regionale.
6. La lucrările Consiliului Director vor fi invitați să participe Reprezentanți ai societății civile și partenerii socio-economici relevanți.
7. Atribuțiile Consiliului director sunt stabilite prin regulamentul propriu de funcționare.

4.1.3. Cenzorul / Comisia de Cenzori

1. În realizarea competenței sale, cenzorul / comisia de cenzori verifică, cel puțin o dată pe an, modul în care este administrat patrimoniul asociației, întocmește rapoarte și le prezintă adunării generale.
2. Comisia de cenzori este alcătuită dintr-un număr impar de membri și este aleasă sau revocată de AGA, pe criterii de profesionalism, integritate și independență față de membrii asociației. Membrii consiliului director nu pot fi cenzori.
3. Cel puțin un membru al comisiei de cenzori este contabil autorizat sau expert contabil, în condițiile legii.

4.2. Structura tehnică a Asociației

ADI/Asociația ITI este sprijinită în activitatea sa de către structuri de lucru tehnice pentru implementarea ITI, organizate în cadrul Asociației conform documentelor statutare.

Rolul structurii tehnice este de a asigura implementarea Strategiei și punerea în practică a mecanismului ITI prin promovarea și implementarea proiectelor finanțate în cadrul Programelor europene.

4.2.1. Expertiza tehnică

Structura orientativă pentru asigurarea funcțiilor Asociației privind implementarea ITI poate cuprinde următoarele poziții:

- a) Directorul executiv al Asociației/Coordonatorul ITI
- b) Aparatul tehnic de specialitate:
 - i. experți dezvoltare proiecte / responsabili Programe
 - ii. experți domeniul financiar/contabilitate /raportare tehnică și financiară
 - iii. experți domeniul juridic/achiziții
 - iv. expert comunicare
 - v. expert IT
 - vi. expert asistență tehnică/implementare proiecte/ fonduri europene

Expertiza tehnică propusă este menită să asigure realizarea atribuțiilor Asociației ITI în toate etapele de implementare a Strategiei ITI, cu mențiunea că aparatul tehnic de specialitate trebuie calibrat în funcție de numărul de proiecte și bugetul gestionat, precum și rolul/nivelul de implicare al Asociației ITI, inclusiv în implementarea fiecărui Program. Expertiza tehnică proprie poate fi completată prin externalizarea anumitor servicii (ex. consiliere juridică, contabilitate).

4.2.2. Atribuțiile structurii tehnice a Asociației

A. Elaborarea documentelor strategice și de implementare:

- a) elaborează/actualizează Strategia de dezvoltare teritorială integrată prin implicarea tuturor actorilor relevanți de la nivel teritorial;
- b) colectează propunerile de proiecte și elaborează/ actualizează Planul de Acțiuni care să răspundă obiectivelor Strategiei;
- c) realizează prioritizarea proiectelor propuse spre finanțare în acord cu prevederile Strategiei ITI, cu respectarea cerințelor programelor de finanțare vizate, după caz;
- d) identifică și supune aprobării AGA fișele intervențiilor integrate considerate prioritare la nivelul Strategiei;
- e) identifică oportunitățile de finanțare a intervențiilor integrate și promovează finanțarea acestora;
- f) elaborează procedura de acordare a avizului de conformitate a proiectelor cu strategia ITI, inclusiv din perspectiva asigurării caracterului integrat;
- g) elaborează procedurile de lucru specifice pentru monitorizarea implementării Strategiei ITI, care pot viza:
 - Monitorizarea indicatorilor din Planul de acțiune al Strategiei și raportarea anuală a progresului realizat, pe baza informațiilor primite de la beneficiari / AM-uri pe parcursul procesului de implementare;
 - Evaluarea și actualizarea Planului de acțiuni al Strategiei.

B. Promovare / comunicare / helpdesk:

- a) promovează Strategia ITI / oportunitățile de finanțare și asigură comunicarea cu toate entitățile publice / private relevante, inclusiv cu societatea civilă și reprezentanții ONG pentru implementarea Strategiei;
- b) Help desk pentru elaborarea de proiecte:
 - sprijină beneficiarii locali în procesul de elaborare a propunerilor de proiecte publice, conform apelurilor de proiecte/ calendarului indicativ al AM-urilor (organizare sesiuni de informare / ateliere de lucru);
- c) Help desk pentru implementarea proiectelor:
 - acțiuni de sprijin / formare a beneficiarilor în vederea creșterii capacității acestora de implementare a proiectelor ITI
 - sprijină autoritățile publice locale în domeniul achizițiilor publice
 - sprijină autoritățile publice locale în urmărirea implementării proiectelor.
- d) comunică / diseminează rezultatele proiectelor implementate

C. Planificarea și implementarea ITI

- a) are calitatea de membru cu drept de vot în cadrul Comitetelor de Monitorizare ale Programelor care prevăd alocări dedicate pentru ITI;
- b) participă, în calitate de membru / observator în cadrul Comitetelor de Monitorizare ale Programelor care asigură puncte suplimentare pentru proiectele din cadrul mecanismului ITI;
- c) participă, printr-un reprezentant nominalizat, la lucrările Grupului de lucru tehnic pentru Implementarea ITI, subsecvent Comitetului pentru Coordonarea ITI;
- d) colaborează cu Autoritățile de management în vederea identificării posibilităților de finanțare a intervențiilor integrate considerate prioritare la nivelul Strategiei ITI și realizează demersurile necesare pentru implementarea acestora, inclusiv prin propuneri de activități eligibile în cadrul Ghidurilor Solicitantului, în conformitate cu prevederile Programelor;
- e) Identifică soluții și formulează propuneri pentru asigurarea implementării intervențiilor integrate;
- f) Supune în discuție Grupului de lucru tehnic problemele întâmpinate în realizarea intervențiilor integrate și propune organizarea de întâlniri cu factorii responsabili astfel încât să soluționeze problemele;
- g) contribuie la elaborarea Ghidurilor solicitantului prin participarea la reuniuni tehnice organizate cu/de către Autoritățile de Management / transmite propuneri cu privire la activitățile eligibile aferente arealului ITI / criteriile specifice / subcriteriile de eligibilitate și selecție a proiectelor, în acord cu Metodologiile de evaluare și selecție ale Programelor;
- h) monitorizează calendarul de apeluri de proiecte și ghidurile solicitantului lansate în consultare publică și transmite punctul de vedere privind secțiunea ITI din Ghid sau pentru ghidurile aferente apelurilor incidente ITI;
- i) acordă Avizul de conformitate a proiectelor cu strategia ITI, din perspectiva contribuției acestora la realizarea obiectivelor Strategiei ITI și a caracterului integrat al acestora:
 - 1) pentru toate proiectele propuse în cadrul apelurilor cu alocare dedicată ITI (solicitanți publici și privați);
 - 2) pentru proiectele propuse în cadrul apelurilor care vizează acordarea de puncte suplimentare în procesul de selecție pentru solicitanții din zona ITI (solicitanți publici și privați) sau alte metode de prioritizare a proiectelor din această zonă;
- j) prioritizează și aprobă lista proiectelor propuse la finanțare în cadrul apelurilor dedicate ITI, în cazul în care autoritățile de management solicită acest lucru prin ghidul solicitantului, cu respectarea încadrării proiectelor selectate în alocările financiare aferente, sau după caz, în valoarea supracontractărilor recomandate de AM;

- k) urmărește progresul în implementarea proiectelor și identificarea problemelor întâmpinate de beneficiari, în vederea colectării informațiilor necesare monitorizării implementării Strategiei ITI, pe baza vizitelor la locul de implementare a proiectelor și a informațiilor transmise de beneficiari în procesul de raportare la nivelul proiectului, conform prevederilor din Contractul de finanțare[‡] - *pentru proiectele care beneficiază de alocare dedicată ITI*;
- l) în vederea monitorizării proiectelor implementate în teritoriul ITI care nu beneficiază de alocări dedicate ITI (ex. *proiectele din zona ITI selectate la finanțare în cadrul apelurilor generale/ naționale*), Asociația ITI va primi informațiile relevante din partea Autorităților de Management, în baza unui protocol de colaborare încheiat între ADI ITI și Autoritățile de Management;
- m) Asociația ITI poate îndeplini rolul de solicitant/lider de parteneriat pentru anumite proiecte asumate la nivel local, cu respectarea condițiilor de eligibilitate impuse de ghidurile aferente intervențiilor vizate.

D. Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei ITI

- a) monitorizează indicatorii din Planul de Acțiune al Strategiei și realizează o analiză semestrială/anuală a progresului înregistrat și raportul anual de progres care va fi transmis MIPE/MDLPA, după caz;
- b) evaluează Strategia și actualizează periodic (după caz) planul de acțiuni, în funcție de rezultatele evaluării.

E. Îndeplinirea calității de beneficiar PoAT pentru asigurarea capacității administrative a ADI ITI

- a) elaborează, depune și implementează proiectele de asistență tehnică;
- b) respectă prevederile Ghidului solicitantului/Ghidului beneficiarului aplicabil în implementarea proiectelor;
- c) îndeplinește indicatorii de calitate/ performanță/etapă vizând activitatea Asociației.

[‡] "Beneficiarul are obligația de a transmite către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară informațiile necesare privind evoluția proiectului ITI care contribuie la Strategia de Dezvoltare ITI", conform modelului de contract de finanțare, art. 7, alin (46)

La nivelul cererii de finanțare se va face corelarea indicatorilor de Program cu indicatorii relevanți din Strategie.

4. ELEMENTE CHEIE ALE MECANISMULUI ITI

A. Abordarea integrată a intervențiilor / proiectelor finanțate în cadrul Strategiei ITI

Abordarea integrată reprezintă un element cheie al instrumentului ITI, astfel încât intervențiile susținute în cadrul strategiilor ITI să răspundă nevoilor de dezvoltare și potențialului zonei;

Astfel, abordarea integrată va fi asigurată atât la nivelul Strategiei ITI, cât și pe parcursul procesului de implementare, prin mecanismele de implementare propuse și prin caracterul integrat al intervențiilor propuse în cadrul Strategiei ITI.

Intervențiile integrate pot fi sprijinite fie printr-o singură operațiune fie prin mai multe proiecte de sine stătătoare.

Opțiuni / orientări privind asigurarea abordării integrate la nivelul ITI:

1. Lansarea unor **apeluri integrate**, cu finanțare din mai multe Programe, cu posibilitatea desemnării unui **organism intermediar dedicat ITI**, care să preia atribuțiile de gestionare a intervențiilor ITI din toate celelalte programe vizate și care să lanseze apeluri dedicate pentru proiectele integrate.

Această opțiune poate asigura un caracter omogen al procesului de implementare, cu aceleași criterii și reguli pentru toate tipurile de intervenții, chiar dacă acestea provin din linii bugetare distincte, aferente diferitelor programe vizate.

2. Identificarea de către Asociația ITI a **intervențiilor integrate la nivelul Strategiei ITI**, care contribuie la realizarea unui obiectiv de investiție relevant sau a unui / mai multor obiective specifice /sectoriale la nivelul Strategiei / teritoriului ITI (ex. dezvoltarea serviciilor comunitare pentru vârstnici, atât prin asigurarea investițiilor soft, cât și hard) și a căror finanțare poate fi asigurată din mai multe fonduri, din mai multe Programe sau din mai multe priorități ale aceluiași Program. Intervențiile integrate vor asigura un impact major în zona/arealul ITI din punct de vedere economic, social sau de mediu.

Lista intervențiilor integrate considerate prioritare în cadrul Strategiei ITI va fi aprobată la nivelul Adunării Generale a Asociațiilor conform atribuțiilor din Statut.

Asociațiile ITI asigură promovarea spre finanțare a intervențiilor integrate, în acord cu oportunitățile din Programe, prin discuții bilaterale/ solicitări către AM-uri (proponere activități eligibile, grup țintă, buget necesar, criterii/subcriterii de selecție etc.).

În baza propunerilor primite, dar fără a se limita la acestea, AM-urile vor adopta cea mai eficientă variantă pentru implementarea strategiei ITI, privind: structura apelurilor, calendarul de lansare, alocările dedicate, criteriile specifice de selecție a proiectelor ITI etc.

În vederea susținerii implementării pachetului de intervenții integrate, aprobate la nivelul fiecărei Strategii ITI, ADI ITI va încheia împreună cu toate AM-urile vizate un **Protocol-cadru privind implementarea intervențiilor integrate la nivelul Strategiei**

ITI, în cadrul căruia vor fi stipulate mijloacele de sprijinire a implementării intervențiilor integrate, precum:

- stabilirea de alocări distincte cu caracter indicativ;
- acordarea de puncte suplimentare în procesul de evaluare pentru anumite categorii de intervenții;
- stabilirea unui calendar indicativ al apelurilor de proiecte, cu asigurarea secvențialității / complementarității intervențiilor;
- alte condiții specifice la nivelul ghidurilor solicitantului.

Asociațiile ITI vor monitoriza gradul de implementare al proiectelor aferente intervențiilor integrate și în caz de întârzieri, neîndeplinire a rezultatelor în cadrul unui proiect, notifică atât AM-ul vizat, cât și beneficiarul, pentru remediere/ identificare soluții pentru realizarea intervenției integrate.

3. Asigurarea caracterului integrat al proiectelor propuse în cadrul alocării ITI, care nu fac parte din pachetul de intervenții integrate considerate prioritare la nivelul Strategiei ITI (conform pct. 2), prin:

- contribuția proiectului la atingerea mai multor Obiective sectoriale în cadrul strategiei;
- Integrarea proiectului (prin complementaritate / continuitate) cu alte proiecte / acțiuni / inițiative finanțate din alte programe / surse de finanțare sau din bugetul local.

Asociațiile ITI vor fi responsabile atât pentru identificarea intervențiilor integrate considerate prioritare la nivelul Strategiei ITI (opțiunea 2), cât și pentru verificarea și stabilirea caracterului integrat al proiectelor propuse în cadrul apelurilor de finanțare ale Programelor (opțiunea 3).

Astfel, Asociația ITI va propune la nivelul ghidurilor de finanțare și/sau în discuțiile avute cu beneficiarii în amonte, posibilele tipuri de măsuri integrate (listă deschisă) care pot fi avute în vedere pentru intervențiile sprijinite în cadrul apelului.

În cazul apelurilor de proiecte cu alocare distinctă ITI și al apelurilor care prevăd punctaj suplimentar pentru proiecte ITI, demonstrarea caracterului integrat al proiectelor este condiție de eligibilitate, fiind verificată prin Avizul de conformitate din partea Asociației ITI.

Astfel, avizul de conformitate va fi solicitat de către Autoritățile de Management ca anexă la cererea de finanțare.

B. Avizul de conformitate din partea Asociației ITI

Pentru apelurile de proiecte cu alocare distinctă ITI și pentru apelurile care prevăd punctaj suplimentar pentru solicitanții de proiecte din zona ITI, Asociația ITI emite avizul de conformitate cu strategia ITI prin care solicitantul de finanțare demonstrează autorităților de management contribuția proiectului la obiectivele strategiei, precum și caracterul integrat al acestuia.

Astfel, în cadrul avizului de conformitate va fi evidențiată modalitatea prin care este asigurat caracterul integrat al proiectului, fie prin contribuția la atingerea mai multor

obiective sectoriale la nivelul strategiei sau includerea în pachetul de intervenții integrate considerate prioritare și aprobate la nivelul Strategiei ITI, fie prin integrarea cu alte proiecte/ acțiuni/ inițiative complementare, cu precizarea stadiului acestora: în pregătire / în implementare / finalizat - în cazuri temeinic justificate.

Astfel, avizul de conformitate reprezintă condiție de eligibilitate/admisibilitate pentru toți solicitanții (publici și privați) care solicită finanțare din anvelopa dedicată ITI sau care vor primi puncte suplimentare (pentru proiecte dedicate zonei ITI) în cadrul apelurilor de proiecte.

Pentru proiectele care obțin aviz de conformitate pozitiv, devin incidente prevederile din cadrul contractului de finanțare privind obligațiile de raportare ale beneficiarilor conform modelului de contract de finanțare, art. 7, alin (46): *"Beneficiarul are obligația de a transmite către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară informațiile necesare privind evoluția proiectului ITI care contribuie la Strategia de Dezvoltare ITI"*.

Solicitarea avizului de conformitate cu strategia către Asociațiile ITI presupune următoarele etape:

- I. Înregistrarea solicitării de acordare a avizului de conformitate cu strategia, ce va fi completată și transmisă on-line/depusă de către solicitant/liderul de proiect
- II. Depunerea și analiza solicitării de acordare a avizului de conformitate:
 - a. Cerere de acordare aviz
 - b. Fișa de prezentare a proiectului
 - c. Fișa de stabilire a conformității cu Strategia și a caracterului integrat
- III. În eventualitatea în care informațiile prezentate nu sunt satisfăcătoare/suficiente pentru acordarea avizului, se vor solicita din partea beneficiarului clarificări/completări ale documentelor depuse spre analiză
- IV. Acordarea/Neacordarea avizului de conformitate
- V. Contestații

Etapă de acordare a avizului de conformitate va fi detaliată în Procedurile Operaționale ale Asociației agreeate cu Autoritățile de Management.

C. Monitorizarea implementării Strategiei

Asociația ITI este responsabilă de monitorizarea implementării Strategiei ITI.

În cazul Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării, având în vedere importanța acesteia la nivel național, în contextul valorilor naturale unice pe care le promovează (o regiune de însemnătate globală în materie de biodiversitate și conservare - cea de-a doua deltă ca mărime și cea mai bine conservată din Europa), coordonarea monitorizării implementării strategiei este asigurată de către MDLPA, în calitate de instituție coordonatoare a Strategiei, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 602 din 24 august 2016 privind aprobarea Strategiei integrate de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării.

De asemenea, pentru Strategia de dezvoltare economică, socială și de mediu a Văii Jiului, procesul de monitorizarea a implementării strategiei este asigurat de ADTI Valea Jiului,

sub coordonarea strategică a MIPE, în calitate de instituție coordonatoare la nivel național pentru Inițiativa Valea Jiului. Monitorizarea Strategiei ITI vizează toate proiectele implementate în teritoriul ITI, independent de sursa de finanțare. Pentru facilitarea accesului la rezultatele proiectelor care nu beneficiază de alocări dedicate în cadrul Programelor, Asociațiile ITI vor primi informațiile relevante din partea Autorităților de Management, în baza unui protocol de colaborare încheiat între ADI ITI și Autoritățile de Management.

Procesul de monitorizare a Strategiei de dezvoltare teritorială integrată vizează 3 paliere:

a) Monitorizarea evoluției contextului socio-economic al Strategiei (progresul și impactul)

Acest palier se referă la verificarea continuă a relevanței și adecvării **obiectivelor generale** ale strategiei în raport cu evoluția situației economice, sociale și de mediu

Perioada de monitorizare va acoperi perioada de implementare a Strategiei și se va efectua un Raport anual pe un model agreed cu toate asociațiile și cu ministerele coordonatoare. Raportul va cuprinde și evoluția indicatorilor din fiecare Plan de acțiune/direcție strategică/ etc. și va fi prezentat CC ITI.

În vederea realizării monitorizării strategiei, se va avea în vedere utilizarea unui set minimal de indicatori generali de evaluare și monitorizare, relevanți pentru obiectivele specifice ale Strategiei, care să reflecte cu prioritate impactul proiectelor propuse spre implementare și contribuția strategiei la atingerea obiectivelor.

b) Monitorizarea implementării ITI

Activitatea de monitorizare a Strategiei ITI se va analiza și aviza în cadrul GLT, pe baza rapoartelor semestriale privind implementarea strategiei/mecanismului ITI, după caz, ce vor fi transmise de ADI, secretariatului GLT, în vederea aprobării acestora în cadrul grupului. Rapoartele semestriale aprobate de GLT vor sta la baza raportării progresului înregistrat în cadrul proiectelor de sprijin pentru funcționarea Asociației, finanțate din POAT 2021-2027. Procedurile de monitorizare și raportare a implementării componentei de Investiție Teritorială Integrată din cadrul Strategiei vor urma cerințele stabilite în cadrul GLT.

Raportul de monitorizare a implementării ITI cuprinde informații referitoare la:

1. Contribuția ADI la implementarea și monitorizarea Strategiei
2. Susținerea de către ADI a beneficiarilor publici/privați în elaborarea și implementarea propunerilor de proiecte finanțate prin mecanismul ITI,
3. Stadiul implementării proiectelor, accesării fondurilor și gradul de realizare a țintelor aferente indicatorilor de realizare și rezultat
4. Dificultăți/ riscuri în implementarea Strategiei / mecanismului ITI, după caz, și propuneri de îmbunătățire a implementării

c) Monitorizarea la nivel de proiect

Monitorizarea la nivel de proiect se va realiza de către fiecare AM, în conformitate cu procedurile de monitorizare elaborate și aprobate la nivelul acestora. Asociația ITI va realiza o monitorizare la nivel de proiect din perspectiva relevanței față de Strategie și

va urmări măsura în care proiectele implementate contribuie la realizarea indicatorilor din strategie.

În acest sens, beneficiarul finanțării trebuie să furnizeze Asociației ITI informațiile relevante pentru procesul de monitorizare, conform procedurilor de raportare și prevederilor din contractul de finanțare.

Pe baza informațiilor furnizate, Asociația ITI va acorda sprijin beneficiarilor de proiecte, din arealul ITI, pe parcursul implementării proiectelor pentru identificarea riscurilor în implementarea proiectelor și de măsuri cu privire la reducerea /diminuarea acestora, asigurarea de expertiză în domeniul achizițiilor publice, sprijin în implementarea activităților proiectelor sau facilitarea comunicării cu AM, cu evitarea situațiilor de conflict de interese.

d) Evaluarea implementării Strategiei ITI

Evaluarea Strategiei se face corespunzător de către titularul strategiei (MDLPA pentru Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării (SIDDD)), respectiv Asociațiile ITI în cazul celorlalte 3 teritorii ITI cuprinse în Acordul de Parteneriat (Valea Jiului, Moșii, Țara de Piatră și Microregiunea Țara Făgărașului), precum și în cazul strategiilor aferente altor teritorii.

Evaluarea Strategiei ITI va evidenția gradul de realizare a obiectivelor stabilite, dar și o analiză a problemelor identificate și propunerea modificărilor necesare pentru obținerea rezultatelor așteptate/vizate, cu analiza după caz a stadiului implementării și impactul implementării, cu evidențierea domeniilor specifice fiecărui teritoriu ITI.

Elaborarea Raportului de evaluare pentru SIDDD va fi realizată de MDLPA cu sprijinul ADI ITI DD, prin furnizarea informațiilor / situațiilor centralizatoare / a oricăror date solicitate de către MDLPA.

Rapoartele de evaluare elaborate de Asociațiile ITI și eventualele propuneri de modificare a Strategiei vor fi transmise spre analiză și avizare la nivelul MIPE și ulterior supuse aprobării CC ITI.

Rapoartele de evaluare finale și propunerile de modificare aprobate la nivelul strategiei/planului de acțiuni (după caz) sunt aprobate la nivelul AGA și apoi implementate în teritoriul ITI respectiv.

D. Finanțarea activităților Asociației ITI

Finanțarea costurilor salariale pentru structura tehnică, respectiv pentru asigurarea expertizei tehnice necesare și, după caz, a costurilor de funcționare ale Asociației ITI se asigură din:

- a) Programul de Asistență Tehnică 2021-2027, în condițiile prevăzute în Ghidul Solicitantului,
- b) Alte resurse de finanțare legal constituite.

D.1. Proiecte de asistență tehnică (AT) pentru funcționarea ADI ITI/implementarea Strategiei ITI

În acord cu prevederile PoAT 2021-2027, *Sprijinul pentru implementarea Strategiilor ITI prevăzute în cadrul Acordului de Parteneriat* vizează:

- a) rambursarea costurilor salariale ale personalului ADI ITI (structura tehnică)
- b) asigurarea condițiilor logistice și cheltuielilor de deplasare ale personalului ADI ITI în realizare atribuțiilor
- c) instruirea personalului dedicat coordonării ITI
- d) susținerea activităților de promovare și comunicare
- e) actualizarea/revizuirea/recalibrarea strategiilor și a Planurilor de acțiune aferente implementării Strategiei ITI

În vederea gestionării proiectului de AT de către Asociație, sunt necesare următoarele demersuri la nivelul Asociației:

1. elaborarea cererii de finanțare (CF) pentru funcționarea ITI conform ghidului solicitantului PoAT și depunerea acesteia în cadrul apelului lansat de AM PoAT;
2. stabilirea echipei de management al proiectului și a celei de implementare proiect - includerea atribuțiilor în fișa postului persoanelor desemnate
3. implementarea activităților proiectului conform celor descrise în CF
4. îndeplinirea Planului de monitorizare și a indicatorilor de etapa incluși în contractul de finanțare
5. respectarea prevederilor care vizează identitatea vizuală
6. inițierea modificărilor proiectului în perioada de implementare prin solicitarea de acte adiționale/notificări la contractul de finanțare (CTRF)
7. transmiterea rapoartelor de progres și cererilor de rambursare conform graficului asumat în contractul de finanțare sau actele adiționale/notificările semnate/aprobate.
8. solicitarea la rambursare a cheltuielilor realizate în proiect, conform regulilor de management financiar.

D.2. Alte surse de finanțare

Sunt gestionate în conformitate cu reglementările aplicabile fiecărei surse de finanțare, în condițiile legii.

E. Urmărirea îndeplinirii Indicatorilor de performanță la nivelul Asociației ITI

Implicarea și performanța Asociației ITI în procesul de implementare a ITI reprezintă principalele obiective ale sprijinului acordat structurilor de guvernare în procesul de gestionare a ITI. În acest sens, sprijinul din asistență tehnică va fi acordat pe baza unor **criterii de performanță** menite să asigure eficiența și eficacitatea acțiunilor Asociației.

Indicatorii vor fi propuși de Grupul de lucru tehnic pentru implementarea ITI (GLT ITI) constituit în marja CC ITI.

Indicatorii de performanță pot viza:

- a) Proceduri realizate și utilizate în activitățile curente;

- b) Nr. proiecte identificate și pregătite cu sprijinul ADI din care nr. proiecte contractate
- c) Proiecte pentru care a fost analizată documentația depusă în vederea emiterii avizului de conformitate a proiectelor cu privire la contribuția la realizarea obiectivelor Strategiei ITI și al caracterului integrat
- d) Nr. acțiuni de consultare a partenerilor
- e) Acțiuni de comunicare / informare / întâlniri potențiali beneficiari
- f) Gradul de implicare a Asociației ITI în monitorizarea și atingerea obiectivelor Strategiei.

Stadiul îndeplinirii indicatorilor de performanță va fi raportat la nivelul Rapoartelor de monitorizare a implementării ITI și vor constitui indicatori de etapă, conform planului de monitorizare care constituie parte integrantă a contractului de finanțare pentru proiectele de AT.

5. MECANISMUL DE COORDONARE ITI

În acord cu atribuțiile instituționale, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene are rolul de coordonator al implementării și monitorizării mecanismelor de dezvoltare teritorială integrată.

Astfel, cadrul de coordonare a ITI este asigurat la nivelul **Comitetului pentru Coordonarea ITI (CC ITI)** și a **Grupului de Lucru Tehnic (GLT) ITI** subsecvent acestuia, constituite sub coordonarea MIPE, prin implicarea instituțiilor cu rol relevant în domeniul dezvoltării teritoriale și al gestionării investițiilor teritoriale integrate, după cum urmează:

- ✓ **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene** - în calitate de coordonator național al fondurilor europene nerambursabile aferente politicii de coeziune, precum și al implementării și monitorizării instrumentelor teritoriale integrate sprijinite în cadrul politicii de coeziune
- ✓ **Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației** - în calitate de autoritate națională pentru coeziune și dezvoltare teritorială și autoritate națională responsabilă de coordonarea și monitorizarea procesului de implementare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării
- ✓ **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR)** - în calitate de coordonator al Politicii Agricole Comune și a Politicii Comune în domeniul Pescuitului
- ✓ **Secretariatul General al Guvernului (SGG)** - în calitate de co-inițiator al Programului-pilot de Descentralizare, conform prevederilor Legii nr. 176/2020;
- ✓ **alte instituții relevante în cadrul procesului de implementare a ITI** - în calitate de invitați

6.1 Comitetul pentru Coordonarea ITI (CC ITI)

CC ITI este organizat și coordonat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, asigurând **mecanismul de coordonare a Investițiilor Teritoriale Integrate**, precum și **mecanismul de selecție a noilor Strategii ITI**.

CC ITI a fost constituit prin Decizia Prim Ministrului nr. 118/ 18 mai 2023.

Atribuțiile CC ITI sunt următoarele:

- a) propune, aprobă și asigură punerea în aplicare a Orientărilor Naționale pentru Coordonarea și Implementarea ITI;
- b) urmărește progresul în implementarea ITI incluse în AP, atingerea indicatorilor relevanți, implicarea structurilor partenieriale etc. și aprobă rapoartele de evaluare a implementării Strategiilor ITI;
- c) elaborează criteriile de selecție pe baza cărora instituțiile membre CC ITI vor evalua propunerile de noi strategii;
- d) organizează apeluri naționale de exprimare a interesului din partea microregiunilor pentru instituirea de noi ITI-uri și evaluează propunerile primite din teritoriu cu privire la finanțarea elaborării și implementării de Strategii ITI din perspectiva îndeplinirii criteriilor mai sus menționate;
- e) urmare a apelurilor naționale de exprimare a interesului din partea microregiunilor emite decizii cu privire la oportunitatea elaborării de noi Strategii ITI / actualizării Strategiilor ITI în vederea includerii în Acordul de Parteneriat 2021-2027, în contextul evaluării intermediare din anul 2025 sau al viitoarei perioade de programare post-2027;
- f) urmărește asigurarea transparenței în implementarea strategiilor de investiții teritoriale prin publicarea pe pagina oficială a MIPE a stadiului de implementare a Strategiilor ITI.

6.2 Grupul de lucru tehnic pentru implementarea ITI

CC ITI este sprijinit în activitatea sa de către **Grupul de lucru tehnic pentru implementarea ITI (GLT ITI)**, organizat sub coordonarea MIPE, cu reprezentarea instituțiilor participante în cadrul CC ITI, precum și a Autorităților de Management finanțatoare ITI, a Asociațiilor celor 4 ITI-uri incluse în Acordul de Parteneriat 2021-2027 și cu participarea altor invitați relevanți, în funcție de tematica abordată în cadrul reuniunilor grupului de lucru.

Rolul GLT ITI este următorul:

- a) propune structura de guvernare ITI - elaborarea și aprobarea Orientărilor Naționale pentru Implementarea ITI;
- b) propune indicatori de performanță pentru funcționarea ITI;
- c) propune metodologia / criteriile de selecție vizând pregătirea de noi strategii ITI;
- d) analizează și aprobă rapoartele trimestriale de activitate depuse de ADI ITI;
- e) propune măsuri/recomandări privind implementarea ITI;

- f) asigură cadrul de discuție între AM-uri pe marginea intervențiilor / proiectelor integrate: ex. coordonare lansare apeluri, stabilire condiții specifice pentru beneficiarii ITI, soluționare blocaje etc.

6.3 Atribuțiile instituțiilor coordonatoare: MIPE, MDLPA, MADR, SGG

6.3.1. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

- a) exercită rolul de coordonator național al fondurilor europene aferente Politicii de coeziune;
- b) inițiază aprobarea de către Guvernul României, prin Hotărâre, a strategiilor ITI și Planurilor de acțiune aflate în responsabilitatea sa;
- c) asigură coordonarea strategică a implementării Strategiei ITI;
- d) coordonează, cu sprijinul MDLPA, MADR și SGG implementarea mecanismului ITI la nivelul strategiilor integrate de dezvoltare teritorială/durabilă;
- e) asigură Președinția CC ITI, coordonează și asigură secretariatul CC ITI și al GLT ITI;
- f) asigură suportul financiar pentru funcționarea Asociației ITI prin intermediul proiectelor finanțate din PoAT 2021-2027;
- g) solicită rapoarte și informări Asociației privind problematica implementării mecanismului instrumentelor de investiții teritoriale integrate;
- h) emite recomandări/propuneri pentru o mai bună implementare a mecanismului ITI;
- i) Solicită și primește informații de la MDLPA și MADR cu privire la implementarea ITI prin Programele aflate în responsabilitatea acestora;
- j) Analizează și avizează rapoartele de evaluare a Strategiilor ITI / propunerile de completare/modificare;
- k) Asigură punctul de contact pentru Asociațiile ITI pe problematica implementării mecanismului ITI.

6.3.2. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

- a) exercită rolul de autoritate națională responsabilă de coordonarea și monitorizarea procesului de implementare a Strategiei Integrate de dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării;
- b) inițiază aprobarea de către Guvernul României, prin Hotărâre, a strategiilor ITI și Planurilor de acțiune aflate în responsabilitatea sa;
- c) sprijină MIPE în coordonarea implementării mecanismului ITI la nivelul strategiilor integrate de dezvoltare teritorială/durabilă;
- d) desemnează reprezentanți în cadrul CC ITI și GL ITI;
- e) asigură monitorizarea implementării SIDD Delta Dunării, context în care poate să emită recomandări/propuneri pentru o mai bună implementare a mecanismului ITI.

6.3.3. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

- a) exercită rolul de autoritate de management pentru Programul pentru Acvacultură și Pescuit 2021-2027 (PAP) și gestionează intervențiile sprijinite din Fondul European pentru Afaceri Maritime, Pescuit și Acvacultură în cadrul strategiilor ITI;
- b) emite recomandări/propuneri pentru o mai bună implementare a mecanismului ITI.

6.3.4. Secretariatul General al Guvernului

- a) exercită rolul de coordonare interinstituțională pentru creșterea capacității autorităților centrale în domeniul elaborării, implementării și monitorizării strategiilor, politicilor publice și actelor normative;
- b) participă la elaborarea Normelor de aplicare pentru implementarea Programului pilot de Descentralizare, în acord cu prevederile Legii 302/2021.

6.4. Autoritățile de Management

La nivelul **Autorităților de Management pentru programele care au alocare dedicată ITI/prioritizare/puncte suplimentare ITI**, următoarele proceduri operaționale vor include referiri la cooperarea cu ADI ITI:

- Procedură elaborare ghid (consultare ADI ITI)
- Procedură de evaluare și selecție (avizare conformitate proiecte la nivelul ADI - din perspectiva contribuției la Strategie și a caracterului integrat)
- Procedură raportare (transmitere date / rapoarte generate de SMIS)

De asemenea, pentru intervențiile integrate, Autoritățile de Management vor urmări îndeplinirea angajamentelor asumate prin **Protocolul-cadru privind implementarea intervențiilor integrate la nivelul Strategiei ITI**, care vizează inclusiv aspecte legate de coordonarea/planificarea apelurilor de proiecte aferente intervențiilor integrate sau alte condiții specifice în cadrul acestor apeluri (ex. beneficiari eligibili, evitarea evaluărilor duble pentru posibii beneficiari etc.)

6. COMUNICARE

În vederea facilitării comunicării pe tema ITI, la nivelul MIPE este disponibilă adresa de e-mail dedicată: mecanism.iti@mfe.gov.ro.

Prin intermediul punctului de contact pentru Asociațiile ITI din cadrul MIPE se facilitează comunicarea acestora cu AM-urile, schimbul de experiență precum și coordonarea între Asociațiile ITI pe aspecte comune.

DISPOZIȚII FINALE

Fiecare Asociație își va elabora propriile proceduri în conformitate cu orientările transmise, cu avizul și sub coordonarea MIPE și a ADR-ului relevant.

Fiecare Asociație va avea un web site propriu cu conexiune la site-urile web ale tuturor membrilor săi.

Fiecare Asociație va asigura sprijin de tip "HELPDESK" (inclusiv în format online), experții /responsabilii angajați în cadrul structurii tehnice a asociației urmând să aibă inclusă această atribuție în fișele de post, pentru a răspunde întrebărilor adresate de potențialii beneficiari. Varianta online va asigura postarea celor mai frecvente întrebări și răspunsul aferent, precum și o platformă prin care se pot adresa întrebări/răspunsuri; de asemenea, vor fi postate informații actualizate despre calendarul de lansări, ghiduri lansate/aflăte în consultare, surse suplimentare de finanțare (ex: programe gestionate direct de COM), link-uri către site-uri care au detalii utile potențialilor beneficiari cum ar fi site-urile web ale instituțiilor: ADR, MIPE, Ministerul Energiei, Comisia Europeană etc. Activitatea de helpdesk va fi structurată pe domeniile aferente pilonilor identificați prin strategie/ direcțiilor de acțiune din Planul de acțiuni aferent strategiei.

Fiecare Asociație își va stabili, conform nevoilor proprii și specificului teritoriului ITI, organigrama și numărul de posturi, ținând cont și de criteriile menționate la punctul 4.2.1. Expertiza tehnică din prezentele Orientări, astfel încât să asigure o implementare eficientă a instrumentului ITI.

Experții Asociației vor căuta permanent să identifice surse de finanțare, în afara celor asigurate prin programele ce au alocare dedicată, precum și exemple de bună practică din regiuni cu nevoi similare din alte state.

Schimbul de experiență se va axa pe identificarea unor modele de proiecte potrivite pentru regiunile aferente din România, modul de identificare a surselor de finanțare, problemele identificate în implementare și soluțiile găsite de partenerii străini, modele de monitorizare a implementării, etc.

Experții Asociației vor păstra permanent legătura cu MIPE, cu ADR-ul aferent, cu AM-urile, precum și cu orice altă autoritate centrală, locală sau regională, astfel încât să fie prevenite orice eventuale sincope în implementarea ITI.

Asociația se va asigura că proiectele care beneficiază de alocarea dedicată ITI (sau alocare în baza unor puncte suplimentare alocate pentru investiții în zona ITI), precum și investițiile/achizițiile aferente nu vor fi relocalate în afara teritoriului ITI și vor fi implementate și menținute exclusiv în teritoriul ITI respectiv.